

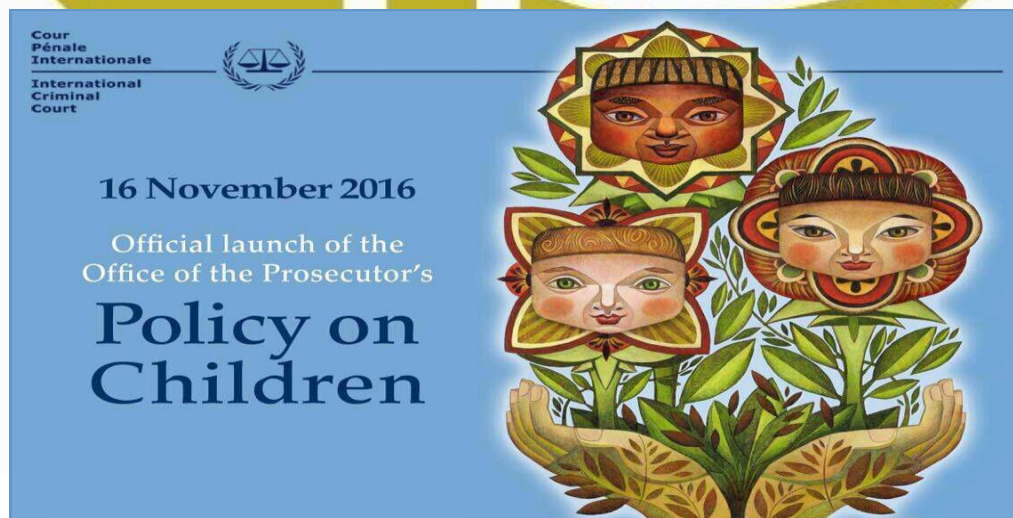
سال اول | شماره ۱ | پاییز ۱۳۹۵

گزارش ویژه :

رونمایی رسمی از سند «خط مشی دادستانی دیوان کیفری بین المللی دربارهٔ کودکان» و پشتیبانی ده ها سازمان بین المللی دولتی و نهاد غیردولتی از آن

یکشنبه، ۲۰ نوامبر ۲۰۱۶ (۳۰ آبان ۱۳۹۵)

گزارش: ملودی خادم مقدم ارسی / پژوهشگر حقوق بین الملل

۱۶ نوامبر ۲۰۱۶، رونمایی رسمی از سند «خط مشی دادستانی دیوان کیفری بین المللی دربارهٔ کودکان»، در روز افتتاحیه پانزدهمین نشست سالانه «مجمع دولتهای عضو دیوان»؛ لاهه - هلند؛ و پشتیبانی دهها سازمان و نهاد بین المللی از آن

این سند که [پیشنویس آن](#)، پیشتر در ۲۲ ژوئن سال جاری، از طرف «دفتر دادستانی دیوان کیفری بین المللی»، منتشر شده بود، به جرایم بین المللی تحت صلاحیت دیوان علیه کودکان و جرایمی که بر کودکان موثرند می پردازد، و نیز مسیر تعامل دادستانی با کودکان در فرایند کاری آن نهاد را مشخص می نماید. سند نهایی «[خط مشی دادستانی دیوان کیفری بین المللی درباره کودکان](#)»، چهارشنبه، ۱۶ نوامبر ۲۰۱۶ (۲۶ آبان ۱۳۹۵) در عصر روز افتتاحیه پانزدهمین نشست «مجمع دولت های عضو دیوان» رسماً با حضور دادستان دیوان، خانم "فاتو بن سودا"، رونمایی شد. این رویداد از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است، رویدادی که بر لزوم ریشه کن کردن معضل جنایات قساوت آمیز علیه کودکان و سایر جرایم موثر بر آن ها تاکید داشت. از همین روست که رونمایی از این سند با استقبال و اعلام پشتیبانی ده ها سازمان مردم نهاد و بین المللی، از جمله نهاد پژوهشی معتبری همچون «موسسه مسائل قرن ۲۱» (21CQ) – که معاونت آن بر عهده دستیار عالی ویژه دادستان دیوان، "سام ساسان شعاع منش" می باشد – و نیز وزارت های خارجه و دادگستری تعداد زیادی از دولت ها مواجه شده است.

در آغاز مراسم رونمایی از این سند، خانم "فاتو بن سودا"، دادستان «دیوان کیفری بین المللی»، بر لزوم همکاری و تعاون تمام بازیگران تاثیرگذار بر سرنوشت کودکان جهت مبارزه با جرایم ارتكابی علیه کودکان و سایر جنایاتی که به نحوی بر آن ها موثر هستند، [تاکید نمود](#): "ما باید [به جامعه جهانی] این پیام [...] را بدهیم که همه بشریت بطور یکپارچه بر این عزم، استوارند که اینگونه جنایات دیگر تحمل نخواهند شد و مرتکبین آنها بی مجازات نخواهند ماند. [و] تنها از طریق اقدام جمعی می توان تحولی واقعی ایجاد کرد". سند خطی مشی کودکان، ابتکاری دیگر از دادستان «دیوان کیفری بین المللی» است، که هدف از تدوین آن، هرچه روشن تر ساختن روند کار دفتر دادستانی و اولویت های راهبردی آن می باشد. این سند، نه تنها توان دفتر دادستانی در رسیدگی به جرایم ارتكابی علیه کودکان و سایر جنایات موثر بر آن ها در طول جنگ ها و منازعات، را افزایش می دهد، بلکه یک "رویکرد معطوف به کودکان" – همانگونه که مدنظر «کنوانسیون حقوق کودک ۱۹۸۹» است – را در همه جوانب کار دفتر دادستانی، ترویج و تقویت می کند. این ابتکار دفتر دادستانی، همچنین، بر "شدت" جرایم ارتكابی علیه کودکان و جنایات موثر بر آن ها تاکید ویژه ای دارد؛ و در همین راستا، به دنبال تهییج واکنش جهانی به رسیدگی به این معضل قرن حاضر است. شایان ذکر است، این سند، نخستین و جامع ترین ابتکار یک محکمه کیفری بین المللی، در نوع خود، می باشد، که در تدوین آن از نظرات و مشاوره های طیف گسترده ای از افراد و کارشناسان، [از جمله دیدگاه های خود کودکان](#)، که اصلی ترین گروه ذینفع در این سند هستند، استفاده شده است.

فراموش نکنیم که نخستین پرونده مطرح نزد «دیوان کیفری بین المللی» – پرونده [دادستان علیه توماس لوبانگا دایلو](#) – بر مسئله استخدام و بکاگیری فعال کودکان در مخاصمات مسلحانه متمرکز بود. حکم نهایی صادره توسط دیوان برای این پرونده در سال ۲۰۱۲، رایی تاریخ ساز بود که بر لزوم اقدام فوری و یکپارچه علیه این دست جرایم تاکید داشت. خانم

دادستان در فرازی از سخنان خود در روز آغاز پانزدهمین نشست سالانه «مجمع دولت های عضو دیوان» در لاهه هلند، [عنوان نمود:](#) «ارتکاب جرایم علیه کودکان، جنایت علیه همه بشریت، و توهین به اصول اساسی اخلاق انسانی است.»

نمایندگان بلندپایه ای از «سازمان ملل متحد»، دیپلمات های بین المللی (از جمله در سطح وزراء)، پژوهشگران و دانشگاهیان، اصحاب رسانه، و فعالان جامعه مدنی در رویداد رونمایی از سند خط مشی کودکان، شرکت داشتند. علاوه بر خانم بن سودا دادستان دیوان، که میزبان این مراسم بود، سایر سخنرانان این رویداد مهم عبارت بودند از: آقای "ممدو اسماعیل کوناته"، وزیر دادگستری و حقوق بشر مالی؛ شاهزاده "زید رعد زید الحسین"، کمیسر عالی حقوق بشر ملل متحد؛ "لیلا زروگویی" نماینده ویژه دبیرکل ملل متحد در امور کودکان و مخاصمات مسلحانه؛ خانم "آنجلینا جولی"، فرستاده ویژه «کمیساری عالی پناهندگان سازمان ملل»؛ ژنرال "رومیو دالر"، بنیانگذار «طرح کودکان سرباز رومیو دالر» از کانادا؛ خانم "لیما گبوی"، برنده جایزه صلح نوبل؛ آقای "مارک دولارت"، بنیانگذار «بنیاد حقوق کودکان» و نخستین آموذمان کودکان در هلند؛ پروفیسور "دایان ماری آمان"، مشاور ویژه دادستان دیوان در امور کودکان تحت تاثیر مخاصمات مسلحانه؛ و خانم "کومبا گاولو"، سفیر حسن نیت «برنامه توسعه ملل متحد» و سفیر حسن نیت ملی برای «کمیساری عالی پناهندگان سازمان ملل» از سنگال. همچنین، روزنامه نگار و گزارشگر سرشناس سودانی-بریتانیایی، خانم "زینب بدآوی" اجرای برنامه های عصرگاهی این رویداد را بر عهده داشتند.

در تأکید بر اهمیت این سند، خانم دادستان، [بیشتر اعلام کرده بود:](#) "زمانی که در ژوئن ۲۰۱۲، مسئولیت دادستانی دیوان را بر عهده گرفتیم، یکی از اهداف اصلی ای که برای دفتر دادستانی در نظر داشتیم، حصول اطمینان از این مسئله بود که دادستانی توجه ویژه ای نه تنها به "کودکان مسلح"، بلکه همچنین به "کودکان تحت تاثیر تسلیحات" داشته باشد. این سند، نشان دهنده تعهد راسخ ما به پایان دادن به بی کفرمانی در رابطه با جرایم [ارتکابی] علیه [...] کودکان، و اتخاذ رویکردی معطوف به کودکان در تمام جوانب کار دادستانی و فراموش نکردن حقوق و بیشترین منافع کودکان است."

سند خط مشی، بر اساس «اساسنامه رم» و سایر اسناد قانونی «دیوان کیفری بین المللی»، و همچنین معاهدات قابل اعمال، اصول و قواعد حقوق بین الملل، تدوین شده است. بعلاوه، در تدوین این سند، از تجربه فعالیت های گذشته دادستانی و نیز رویه بین المللی مرتبط بهره گرفته شده است. سند خط مشی دادستانی درباره کودکان، به پنج زبان، قابل دسترسی است: عربی، انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، و سواحیلی.

از جمله مهم ترین حامیان این سند، عبارتند از: «موسسه مسائل قرن ۲۱» (*Institute for 21st Century Questions*)، وزارت امور خارجه آرژانتین، دولت کاستاریکا، وزارت امور خارجه فنلاند، وزارت دادگستری کره جنوبی، دفتر «نماینده ویژه دبیرکل ملل متحد در امور کودکان و مخاصمات مسلحانه»، «طرح کودکان سرباز رومیو دالر» (*Romeo Dallaire*)

مخاصمات مسلحانه» (WatchList on Children and Armed Conflict)، «بنیاد حقوق کودکان» (KidsRights)، موسسهٔ «فهرست پیگیری های کودکان و Child Soldiers Initiative».

خانم "فاتو بن سودا" دادستان «دیوان کیفری بین المللی»، در حال ایراد سخنرانی در روز افتتاحیهٔ پانزدهمین نشست سالانهٔ «مجمع دولت های عضو دیوان کیفری بین المللی»، لاهه - هلند، در مراسم رونمایی رسمی از سند «خط مشی دادستانی دیوان کیفری بین المللی دربارهٔ کودکان»؛ ۱۶ نوامبر ۲۰۱۶